

In aanraking met wetgeving en gerecht

Dit werkboekje werd ontwikkeld door het project:

Met de financiële ondersteuning
van het programma
Grondrechten en Burgerschap
van de Europese Unie

CHILDREN'S LEGAL EDUCATION
ADAPTED RESOURCES

DE LEDEN VAN HET PROJECTTEAM DIE DIT WERKBOEKJE HEBBEN ONTWIKKELD:

- NGO Save the Children Roemenië en Spanje
- San Saturnino, sociaal coöperatief in Italië
- Anglia Ruskin Universiteit, Cambridge, Verenigd Koninkrijk
- Artesis Plantijn Hogeschool, Antwerpen
- International Juvenile Justice Observatory (gevestigd in Brussel)

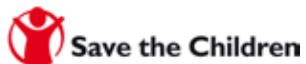
Met de steun van Cambridgeshire County Council, Verenigd Koninkrijk.

Met dank voor de participatie in Vlaanderen aan de directie, leerkrachten en leerlingen van het Instituut Dames van het Christelijk Onderwijs vzw, Antwerpen.

Feedback op het werkboekje is welkom op info@clearproject.eu

Dit werkboekje werd ontwikkeld door het C.L.E.A.R. project, meer bepaald het project "Children's Legal Education – Adapted Resources", gecoördineerd door Save The Children Romania. Je kan meer informatie over het project vinden op de website www.clearproject.eu

PARTNERS:

IN AANRAKING MET WETGEVING EN GERECHT

Inleiding

Als opgroeiende jongere heb je “rechten” die ook “kinderrechten” worden genoemd. Maar de wetten die ervoor zorgen dat je je rechten kan doen gelden zijn erg ingewikkeld. Ze veranderen ook voortdurend. Het is dus allemaal niet eenvoudig. Daarom hebben we 3 werkboekjes ontwikkeld om dit met jou door te nemen. Deze boekjes helpen je de kinderrechten en de wetten die je aanbelangen te begrijpen. We hebben deze werkboekjes samengesteld met meer dan 300 jongeren uit Italië, Roemenië, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Vlaanderen.

We hebben aan jongeren gevraagd welke wetten zij belangrijk vinden en die wetten hebben we met elkaar vergeleken binnen de 5 opgesomde landen. We gebruiken hiervoor blauwe schema's. Zo kan je zien hoe rechten van jongeren in deze 5 landen gegarandeerd worden maar toch andere gevolgen hebben voor de jongeren in elk land. Dit stemt tot nadenken om **jouw situatie** en die van **andere jongeren** in jouw land actief te gaan **overdenken en verkennen**. Jongeren hebben hierbij ook gekozen voor allerlei actieve methodieken zoals quotes, discussiethema's, denkvraagjes, waarop geen goed of slecht antwoord te geven valt. In dit boekje staan thema's die je persoonlijk op je eentje kan lezen maar ook thema's die je kan bespreken met andere vrienden, met jongeren op school of met je gezinsleden thuis.

Misschien gaat alles prima met jou,... Dan denk je niet dadelijk aan rechten of wetten. Misschien heb je het wel moeilijk of kom je later wel eens in een moeilijke situatie terecht. Dan kan deze kennis over rechten en wetten je misschien goed helpen.

'Wetten kunnen me verdedigen', stelde één van de jongeren die meewerkte aan dit project. Dit geldt vast ook voor jou en je vrienden, nu of later. Als je op zoek bent naar een antwoord op je vragen, dan kan je de contactgegevens of nummers gebruiken van de organisaties die we achteraan in de bijlage vermelden. Weet dat je daar mensen kan aantreffen die erg bereid zijn om naar je te luisteren. Je kan ook altijd deze gegevens doorgeven aan een jongere die met gelijksoortige vragen zit.

De drie werkboekjes zijn:

Werkboekje 1
'Over wetten en jong zijn'

Werkboekje 2
'Je recht op bescherming tegen geweld'

Werkboekje 3
'In aanraking met wetgeving en gerecht'

Dit is een van de drie werkboekjes. De anderen kan je raadplegen via www.clearproject.eu

In dit werkboekje...

- Contact met overheidsvoorzieningen → Pagina's 1-2
- Publieke ruimte, politie en andere instanties → Pagina's 3-5
- Een woordenlijst met termen over wetten en de rechtbank → Pagina's 6-7
- Jeugdsanctierecht: wat kan er gebeuren bij overtreding van de wet → Pagina's 8-19
- Familierecht: wat gebeurt er wanneer de rechtbank je mening vraagt → Pagina's 20-24
- Informatie is het sleutelwoord → Pagina's 25-27
- BIJLAGE: Ondersteuning voor jongeren die in aanraking komen met de wet → Pagina's 29-33

Mijn moeder schreef een brief aan een dienst die klachten ontvangt rondom discriminatie omdat een tandarts weigerde me te behandelen. Ik ben geboren in een ander, ver land. Deze dienst besloot dat ik inderdaad gediscrimineerd werd. Als ik wat ouder ben zal ik de klacht zelf indienen mocht dit nog eens gebeuren. Wat mijn moeder deed was leerrijk voor mij. We moeten opkomen voor onze rechten.

Tot wie moet ik me wenden als mijn rechten niet worden gerespecteerd?

Zouden ze in een overheidsinstelling naar mij luisteren?

Moet je altijd naar de rechtbank?

Moeten mijn ouders met me meegaan?

Hoe kan ik de beslissingen beïnvloeden die op mij betrekking hebben?

Contact met overheidsvoorzieningen

Overheidsvoorzieningen spelen een belangrijke rol om je rechten te waarborgen

Soms moeten jij of je ouders bij verschillende instellingen langs gaan om je rechten te doen gelden.

Er zijn immers vele diensten die beslissingen nemen die jou aanbelangen. Bijvoorbeeld:

- De directeur van een school of het CLB beslissen dat je best naar een andere school zou gaan.
- De dienst immigratie beslist dat je niet langer in ons land mag blijven.
- Een ambtenaar van een gemeente bestraft je omdat je iets op straat laat liggen waarmee je onbedoeld overlast bezorgt.

Goed om weten...

Afhankelijk van je leeftijd moet je samen met je ouder(s) of met een voogd naar de rechtbank gaan of naar een overheidsdienst om je te verdedigen.

Omdat je minderjarig bent is je toegang tot de rechtbank of overheidsdiensten beperkt.

Meestal kan tegen de beslissing van een openbare instelling beroep aangetekend worden via een hogere instelling of rechtbank, waarna een nieuwe beslissing volgt.

Ik wist niet dat je kon gestraft worden als je een wet overtreedt die je niet kent. Wat gebeurt er als je niet weet dat iets onwettig is? Wij zijn nog kinderen, hoe kunnen we al die wetten kennen? Ik hoorde dat dit in andere landen niet zo is, dat de politie je vraagt of je wist dat je iets onwettig deed.

Het lijkt wel dat er wetten zijn die niemand naleeft. Dus waarom zou ik de enige moeten zijn die dat wel doet? Mensen die bij het oversteken van de straat het rode licht niet respecteren of mensen die afval op straat gooien. Je kan toch maar enkel een boete krijgen als de politie het ziet?

Zijn er regels op openbare plaatsen?

Hoeveel vrijheid heb je in openbare plaatsen?

Kan de politie me een boete geven?

Welke bevoegdheden heeft de politie?

Wie kan me nog beboeten?

Publieke ruimte, politie en andere instanties

Publieke ruimte

Soms ontmoet je je vrienden in een openbare ruimte zoals in een parkje of op een plein. Dit kunnen leuke plekken zijn om samen met vrienden op te trekken. Toch moet je weten dat hier ook bepaalde wetten gelden. Er zijn regels die er op toezien dat mensen zich in openbare ruimtes correct gedragen. Iedere persoon, ook een tiener, moet bepaalde regels van geluidshinder respecteren, mag geen graffiti aanbrengen, geen afval achterlaten enz. Elk land heeft hierover een eigen wetgeving.

4

Welk risico lopen tieners in openbare ruimtes?

Hoe kan je die risico's vermijden?

Zoek goed uit wat van toepassing is in je land of in het land waar je rondreist en op plaatsen waar je vaak komt zoals scholen, sportclubs, parken of stadions.

Contact met politie en andere instanties

De politie of andere vertegenwoordigers van de overheid moeten er op toezien dat de wetten worden gerespecteerd en dat mensen veilig zijn.

Iedereen loopt het risico beboet te worden door de politie of andere wetshandhavers als je de wetten en regels niet naleeft die gelden in openbare ruimtes.

Als er voor jezelf of anderen gevaar dreigt moet je eerst en vooral hulp zoeken en de politie bellen. De politie helpt je ook en zorgt voor de veiligheid van iedereen.

Wat staat er in de wet?

Jongeren in contact met de politie en andere instanties

in	
 België	<p>Op vraag van de politie moet je je identiteitskaart voorleggen. Je moet je identiteitskaart op je 12 jaar op het gemeentehuis van je woonplaats kopen en je moet die altijd bij je hebben en op verzoek aan de politie kunnen tonen.</p> <p>Naast politiemensen heeft de gemeentelijke overheid het recht om boetes uit te schrijven voor 'overlast' of 'kleine misdrijven'. De gemeentelijke overheid kan rechtstreeks inspelen op problemen zoals vandalisme, afval storten of nachtlawaai. Dus kunnen tieners een gemeentelijke administratieve sanctie krijgen, 'GAS boetes' genaamd'. De 'GAS boetes' verschillen van gemeente tot gemeente.</p> <p>Je kan door de politie meegenomen worden naar het politiekantoor wanneer je een feit misdrijf geheten(ook 'MOF' genaamd) pleegt. Je ouders worden onmiddellijk verwittigd. Het is de politiecommissaris die beslist of je al dan niet naar de procureur en later ook naar de jeugdrechter (familierechbank) gestuurd wordt om uitleg te geven over je handelingen.</p>
 Italië	<p>Je moet op vraag van een politieagent je naam en adres opgeven en je identiteitskaart tonen. Politie heeft het recht je te arresteren indien je in het bezit bent van wapens of drugs.</p>
 Roemenië	<p>De wethandhavers, de politie, de rijkswachters of de lokale politie zijn bevoegd om de identiteitskaart te vragen ongeacht er een misdrijf is gepleegd of niet. Tieners moeten zoals iedereen hun identiteit kenbaar maken als er om gevraagd wordt. Als ze dit weigeren of ze hebben hun identiteitskaart niet bij zich en ze zijn oud genoeg om er een te hebben, zijn de wethandhavers bevoegd om ze naar het dichtstbijzijnde politiekantoor te brengen voor identificatie.</p>
 Spanje	<p>Vanaf 14 jaar moet je een identiteitskaart hebben en die tonen aan de politie als ze er om vraagt. Dat mag alleen wanneer ze vermoeden dat je betrokken bent bij een misdrijf en wanneer ze zichzelf kenbaar maken door middel van een badge of politiekaart.</p>
 Engeland en Wales	<p>Enkel de politie kan boetes uitschrijven voor zaken waar kinderen bij betrokken zijn. Kleine overtredingen worden buiten de rechtbank afgehandeld door de politie.</p> <p>De politie is bevoegd om elke persoon, dus ook een jongere, tegen te houden met 'Stop and Question' (ondervragen)' of 'Stop and Search' (fouilleren). Die persoon heeft het recht om niet te antwoorden. De politie kan dit enkel bij 'gegronde redenen' bijv. bij verdenking van het bezit van illegale drugs, gestolen goederen, wapens of iets waarmee men een misdaad kan begaan. Vooraleer iemand te fouilleren moeten de politiemensen hun naam en hun kantoor bevestigen en de persoon in kwestie informeren over de redenen voor het fouilleren en op welke manier de persoon een verslag zal krijgen. De politie heeft ook de macht om iemand te vragen bepaalde kledingstukken, zoals een jas en handschoenen uit te doen. Religieuze kledingstukken zoals een hoofddoek of tulband kan enkel gevraagd door een politie van hetzelfde geslacht en moet gebeuren buiten de publieke sfeer.</p>

Goed om weten...

De wetgeving hanteert een specifiek taalgebruik.
Hierna volgt een verklarende woordenlijst.

Bemiddeling – Een manier om een conflict op te lossen tussen mensen met de hulp van een onafhankelijke persoon, ‘bemiddelaar’ genoemd. Deze persoon wordt vooral getraind om mensen te helpen tot een oplossing te komen.

Delinquent of dader – Verwijst naar iemand die de wet ernstig heeft overtreden. Het kan gaan om een volwassene die een misdaad heeft gepleegd of een jongere die ‘een van misdrijf omschreven feit’ (MOF) ofwel ‘feit misdrijf geheten’ heeft gepleegd (zie ook verder bij ‘misdrijf’).

Gedingen: Procedures, maatregelen, stappen genomen in de rechtbank.

Gerechtelijke vervolging en aanklager – De politie maakt een proces verbaal van de overtreding en beslist vervolgens of de jongere naar de procureur of openbaar aanklager wordt gestuurd. De procureur beslist op basis van de ernst van de feiten of de jongere doorgestuurd wordt naar de familierechtbank.

Herstelrecht versus strafrecht – Strafrecht is eerder gericht op het straffen van de dader. Herstelrecht omvat een andere

manier van omgaan met delicten. In plaats van een jongere een boete op te leggen zal men de jongere maatregelen opleggen zoals bemiddeling, gemeenschapsdienst of leerprojecten. Zo wil men een jongere bewuster maken van het aangedane leed, verantwoordelijkheid bijbrengen en een voorstel tot herstel uitwerken om de gemeenschap en het slachtoffer te vergoeden.

Hoorzittingen – Samenkomsten op de rechtbank met de rechter en de verschillende partijen waarbij iedereen de kans krijgt zijn verhaal te brengen over de feiten die gebeurd zijn.

Justitieel, gerechtelijke organen of autoriteiten, gerechtelijke procedures – Het woord ‘rechterlijk’ verwijst naar een rechter, een rechtbank of een gerechtelijke ondersteuning. Gerechtelijk wordt ook gebruikt om de maatregelen te omschrijven die worden genomen om wettelijke rechten te bepalen en af te dwingen. Wie wettelijke rechten afdwingt worden gerechtelijke autoriteiten of organen genoemd.

Minderjarigheid – Op een bepaalde leeftijd, meestal 18jaar, word je meerderjarig en krijg je een volwaardige rechtspositie. Ben je jonger dan ben je minderjarig.

Misdrijf – Er bestaan drie soorten misdrijven, van licht naar zwaar: overtreding, wanbedrijf en misdadaad. Deze laatste vorm wordt in Vlaanderen voor minderjarigen aangegeven met de term: ‘een feit misdrijf’ geheten. De term ‘misdadaad’ wordt in de wetgeving in Vlaanderen gebruikt ten aanzien van meerderjarigen.

Onafhankelijke organen – Organisaties of instellingen die mensenrechten promoten en beschermen. Ze ontvangen en analyseren klachten van mensen die denken dat hun rechten door een publieke overheid of een organisatie werden geschonden. Voorbeelden: een ombudspersoon, nationale commissies voor mensenrechten en ngo’s voor mensenrechten.

Onderscheidingsvermogen – Onderscheidingsvermogen is het vermogen van iemand om de draagwijdte en gevolgen van zijn daden in te zien.

Opsluiting in beveiligde instellingen – ‘Hechtenis’ of opsluiting betekent dat een persoon in een gesloten instelling belandt wegens beschuldiging of veroordeling voor een misdrijf. Een beveiligde of gesloten instelling is een vorm van hechtenis.

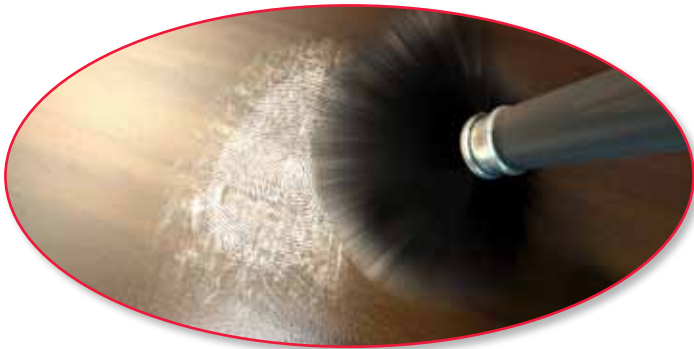
Overtreding – Als de wetten die overtreden worden niet ernstig of levensbedreigend zijn.

Rechtsorde – Beslissingen door rechters genomen (soms door procureurs) die bepalen wat iemand al dan niet mag doen.

Schadevergoeding – Een geldsom of een dienst die geldt als erkenning voor geleden verlies, leed of kwetsuur bij het slachtoffer.

Wet of wetgeving – Door de Staat schriftelijk opgestelde verplichte regel of een geheel van regels die elke burger moet respecteren.

Bepaalde jongeren hangen rond in de straten aan de school en hebben het gemunt op jongere kinderen op het pleintje. Ze stelen hun gsm of geld. Ze hebben ook eens een kind van zijn fiets geduwd en het was zwaar gekwetst. Ik heb me afgevraagd of ik de volgende keer de politie zou bellen. Ik vind dat het mijn plicht is maar wat als die jongeren dat te weten komen? Ik ben erg bezorgd om mijn broertje omdat hij misschien de volgende zal zijn en ik wil niet dat hem iets overkomt. Wat moet ik doen? Naar de politie gaan of niets doen?

Wat moet ik doen als ik getuige ben van een misdrijf?

Kan ik van een misdrijf beschuldigd worden als ik nog een kind ben?

Ik was het slachtoffer van een misdrijf. Wie kan me helpen?

Is mijn leeftijd belangrijk?

Jeugdsanctierecht

In contact met jeugdsanctierecht (strafrecht)

Er zijn vele handelingen die verboden worden door de wet maar het is duidelijk dat de ene handeling ernstiger is dan de andere. Sommige feiten die jongeren plegen zijn ernstiger dan andere feiten. Als ze minder ernstig zijn betekent dit dat ze minder gevaarlijk zijn. Zwartrijden met het openbaar vervoer is een voorbeeld van een misdrijf dat geen gevaar vormt voor de gezondheid of bezittingen van een ander persoon. Dit feit wordt een “overtreding” genoemd waarvoor een boete kan gegeven worden. De woorden “wanbedrijf” of “misdad” zijn van toepassing als de wet ernstig is overtreden. Als jongeren ernstige misdrijven begaan, met bijvoorbeeld lichamelijke letsels bij het slachtoffer tot gevolg, komen ze voor een rechter die een vonnis uitspreekt met mogelijk een zware straf.

“Misdrijven” en “wanbedrijf” worden behandeld door het strafrecht. Een feit kan in het ene land een misdad zijn (of voor Vlaanderen: ‘een feit misdrijf geheten’) terwijl een ander land dit een overtreding heet.

Goed om weten...

De beslissing van een rechtbank kan herroepen worden door een ‘hogere’ rechtbank. Hierdoor kan de beslissing van de eerste rechter herzien worden door een andere rechter. Een verdachte van een misdrijf kan pas schuldig bevonden worden als zijn schuld bewezen is.

Van misdrijf tot gerechtelijke vervolging

Het strafbaar feit is gekend

- het slachtoffer rapporteert het strafbaar feit
- of andere mensen rapporteren het
- de rechtshandavingsinstanties beslissen al dan niet een onderzoek te starten: het parket en de procureur beslissen wat er moet gebeuren.

Bewijsmateriaal verzamelen

- er vinden ‘hoorzittingen’ plaats van de getuigen, het slachtoffer en de persoon beschuldigd van het strafbaar feit
- onderzoek van de plaats van het delict
- andere onderzoeken met verslaggeving (medisch, technisch of financieel).

Vonnissen

- op basis van het proces verbaal van de politie, bewijzen, pleidooien, advies van de procureur spreekt de rechter een vonnis uit en bepaalt de strafmaat en schadevergoeding aan het slachtoffer.

Welke instellingen en beroepsmensen hier een taak hebben, kan in elke fase van land tot land verschillen, maar over het algemeen zijn het gespecialiseerde politiemensen en aanklagers.

Wat staat er in de wet?

Kan ik als getuige weigeren om een getuigenis af te leggen?

in	
 België	Ja, je kan weigeren. Als je een getuige bent en je wil een getuigenis afleggen zal men je daarbij ondersteunen. Je wordt maar één keer gehoord op een politiekantoor en je verhaal wordt op beeld- en geluidsband gezet en in de rechtbank getoond. Enkel in uitzonderlijke gevallen kan de rechter je naar de rechtbank roepen om opnieuw je verhaal te doen. In dit geval krijg je psychologische ondersteuning en word je verhoord enkel in aanwezigheid van de rechter en advocaten. Alle andere aanwezigen in de rechtbank moeten op dat ogenblik de zaal verlaten.
 Italië	Neen. Je bent verplicht te getuigen als je opgeroepen wordt. Er zijn twee uitzonderingen: je kan niet gedwongen worden te getuigen tegen een gezinslid en je hebt het recht om niet te getuigen wanneer je getuigenis aanleiding zou kunnen geven tot een strafrechtelijke vervolging.
 Roemenië	Je kan niet weigeren een getuigenis af te leggen, tenzij je wordt opgeroepen om te getuigen tegen een gezinslid. Er is geen leeftijdsbeperking en zelfs jonge kinderen kunnen worden opgeroepen.
 Spanje	Neen. Kinderen die getuige zijn kunnen niet weigeren een getuigenis af te leggen. Kind-getuigen leggen geen eed af maar ze worden verzocht de waarheid te zeggen.
 Engeland en Wales	Neen. Je kan op elke leeftijd worden opgeroepen om getuigenis af te leggen, zolang je de vragen van de rechter en van de jury kan begrijpen en je begrijpelijke antwoorden kan formuleren. De Dienst voor Getuigen biedt hierbij ondersteuning.

Denk je dat het eerlijk is dat in sommige landen een getuige verplicht is een getuigenis af te leggen terwijl dit in andere landen niet verplicht is?

Denk je dat hier een minimum leeftijd gewenst is?

Tieners kunnen om een aantal redenen in contact komen met het strafrecht als

getuige van een misdrijf

slachtoffer van een misdrijf

dader van een misdrijf

Wat gebeurt er als

...een tiener getuige is van een misdrijf?

Getuigen spelen een zeer belangrijke rol om de waarheid te achterhalen. Tieners hebben ondersteuning nodig om hun rol als getuige te begrijpen. De onderzoekers moeten hen steunen bij het praten over wat ze gezien hebben.

Wat gebeurt er ...als een tiener het slachtoffer is van een misdrijf?

■ Eerste stap: het misdrijf melden en hulp zoeken

Voor sommige misdrijven is het melden op zich al genoeg om een actie in gang te zetten. Daarnaast zijn er ook strafbare feiten waarvoor je daadwerkelijk een klacht moet indienen om een strafvervolgning te starten.

Afhankelijk van het land, de aard van het misdrijf en de leeftijd van het slachtoffer moet een klacht soms ook ondertekend worden door een ouder of een voogd.

■ De wetshandhavers zullen het slachtoffer bijstaan gedurende de hele procedure

Ondanks dat de wetgever tracht het slachtoffer te beschermen, kan het voor een kind of jongere een traumatische ervaring zijn om een getuigenis af te leggen. In sommige landen moeten ze hun verhaal aan verschillende specialisten vertellen, in andere landen moeten ze het slechts een keer vertellen omdat er van hun getuigenis een beeld- en geluidsband wordt gemaakt. Soms moet het slachtoffer onderzocht worden om de fysische of psychologische schade op te meten.

In de meeste landen kunnen slachtoffers een financiële vergoeding vragen en krijgen van een delinquent persoon.

KINDERRECHTEN

Wat staat er in het Verdrag?

Als je het slachtoffer wordt van verwaarlozing, misbruik, uitbuiting, wreedaardig of vernederend gedrag of van een gewapend conflict, heb je recht op de juiste zorg voor je fysisch en psychologisch herstel en om je sociaal terug te integreren.

Speciale ondersteuning voor kind-slachtoffers en kind-getuigen

Gedurende de strafvervolgning kan het voorvallen dat de beschuldigde en zijn advocaat de woorden van de getuige of van het slachtoffer in twijfel proberen te trekken. Tieners die getuige of slachtoffer zijn, moeten in deze intimiderende situatie geholpen worden.

Elk land heeft een eigen aanpak om kwetsbare jongeren als getuigen en slachtoffers te beschermen:

- hun identiteit wordt beschermd;
- het verhoor gebeurt via geluids- en beeldband zodat ze niet in dezelfde ruimte moeten zitten als de beschuldigde en dat ze de getuigenis niet meermaals moeten herhalen;
- het verhoor gebeurt in het bijzijn van een ouder, een (jeugd) advocaat en soms een psycholoog;
- de zaak wordt behandeld door een professional (politiemensen en rechters) die hiervoor speciaal is opgeleid;
- extra gespecialiseerde ondersteuning voor slachtoffers en getuigen;
- bescherming wordt gegarandeerd door een speciaal beschermingsbevel.

Vraag hulp en durf een misdrijf te rapporteren.

Je kan je misschien angstig voelen... Vertrouw erop dat er iemand is die je kan steunen.

Wat als ...een tiener een misdrijf heeft gepleegd ?

Tieners schenden soms ernstig de wet. Daar kunnen vele redenen voor zijn. Ze weten misschien niet dat ze de wet daadwerkelijk overtreden hebben. Men noemt dit in de meeste landen 'delinquent gedrag' of 'misdrijf'. In Vlaanderen wordt hiervoor de term "een feit misdrijf geheten" gebruikt.

Is er een minimum leeftijd om iemand te kunnen beschuldigen van een misdrijf?

Elke land heeft een minimum leeftijd waarop een kind aansprakelijk kan worden gesteld voor het begaan van een misdrijf. Dit noemt men minimum leeftijd voor strafrechtelijke aansprakelijkheid.

Landen hebben verschillende meningen over op welke leeftijd een kind van een misdrijf kan beschuldigd worden. Vanwaar die verschillen? Wat zou de reden zijn voor deze verschillen in strafrechtelijke aansprakelijkheid in Europa ?

Wat gebeurt er met kinderen die te jong zijn voor strafrechtelijke aansprakelijkheid?

Misdadigers die te jong zijn voor strafrechtelijke aansprakelijkheid kunnen niet aansprakelijkheid gesteld worden voor de begane

feiten. Men kan hen wel een opvoedkundig programma opleggen zodat ze niet opnieuw een misdrijf begaan.

Wat gebeurt er met kinderen die niet te jong zijn voor strafrechtelijke aansprakelijkheid?

Voor kinderen die niet te jong zijn voor strafrechtelijke aansprakelijkheid zegt de wetgeving dat ze niet zo streng mogen gestraft worden als volwassenen. Hoe jonger het kind, hoe minder zwaar de straf moet zijn.

De regel is dat sancties voor jeugddelinquentie eerder educatief dan bestraffend moeten zijn.

Jongeren die een ernstig feit plegen kunnen verschillende maatregelen opgelegd krijgen door een (jeugd)rechter: een waarschuwing of berisping, de verplichting om een opvoedingsprogramma te volgen en in de ergste gevallen kan een kind of jongere opgesloten worden in een gesloten instelling of een gevangenis. Dit verschilt van de ene zaak tot de andere, van het ene land tot het andere.

In de meeste landen kunnen tieners boven een bepaalde leeftijd beschuldigd worden van een misdrijf zelfs al wisten ze niet dat ze een misdrijf begingen. Denk je dat dit een correcte benadering is?

KINDERRECHTEN

Wat staat er in het Verdrag?

Je mag niet wreedaardig, schadelijk of vernederend behandeld worden. Je mag niet onwettig of willekeurig van je vrijheid beroofd worden.

Als je in conflict komt met de wet mag je niet te zwaar behandeld worden en bij gevangenhouding moet je van volwassenen gescheiden worden en de kans krijgen om je familie te contacteren.

Als je de wet hebt overtreden heb je recht op een respectvolle behandeling in overeenstemming met je leeftijd en met het oog op je terugkeer in de maatschappij.

Je hebt recht op onmiddellijke en rechtstreekse informatie over wat je ten laste wordt gelegd, via je ouders of zo nodig via een wettelijke voogd. Je hebt ook recht op gepaste hulp bij de je verdediging.

Je bent verondersteld onschuldig te zijn tot je schuld is bewezen en je kan niet gedwongen worden om een getuigenis af te leggen of schuld te bekennen. Je hebt het recht de beslissing van de rechter aan te vechten bij een hoger gerechtshof of een bevoegde overheidsinstantie.

Als je de taal niet spreekt of niet begrijpt heb je recht op een gratis tolk.

Je privacy moet altijd worden gerespecteerd.

Zaken die kinderen betreffen moeten correct en snel worden afgehandeld.

Wat staat er in de wet?

Op welke leeftijd KAN IK VAN EEN MISDRIJF BESCHULDIGD WORDEN en hoe word ik bestraft?

in	leeftijd	extra informatie
 België	12 jaar 14 jaar 16 jaar	<p>Vanaf 12 jaar kan je voor een familie en -jeugdrechtbank moeten verschijnen.</p> <p>Als je schuldig bevonden wordt, kunnen de volgende maatregelen worden genomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagogische maatregelen • alternatieve sancties zoals gemeenschapsdienst, leerproject, huisarrest of herstelbemiddeling. Dit betekent dat je de verantwoordelijkheid voor je daden opneemt, je verontschuldigen aanbiedt aan het slachtoffer en werkt om geld te verdienen en de schade te vergoeden • je wordt in een open instelling geplaatst <p>Je wordt naar een gesloten instelling of jeugdgevangenis gestuurd.</p> <p>Je moet voor een strafrechtbank voor volwassenen verschijnen als de rechter beslist dat de vorige opvoedkundige, therapeutische of sociale maatregelen niets hebben opgeleverd. Twee jeugdrechtbanken en een strafrechter beslissen.</p> <p>Als je een boete krijgt betaal je die samen met je ouders.</p>
 Italië	14 jaar	<p>De rechtbank oordeelt eerst over het feit of je beseft en weet dat je een misdrijf hebt begaan en of je echt wist wat je deed, want dit is een belangrijke factor om te bepalen hoe streng de sanctie moet zijn. Als je schuldig wordt bevonden, beslist de jeugdrechtbank over een sanctie die minder streng is dan voor volwassenen en die gericht is op je heropvoeding. Men kiest dan voor alternatieve maatregelen zoals huisarrest, voorwaardelijke veroordeling en voorwaardelijke invrijheidsstelling. Als je een misdrijf begaat die een gevangenschap van meer dan 9 jaar impliceert, ga je naar een jeugdgevangenis. Dat is een instelling voor jonge delinquenten tot 21 jaar.</p>
 Roemenië	14 jaar 16 jaar	<p>Als bewezen is dat je het misdrijf beging in volle besef.</p> <p>Vanaf de leeftijd van 16 jaar wordt iemand beschouwd als strafrechtelijk aansprakelijk (tenzij de persoon, zoals bij volwassenen, er geen besef van had toen hij of zij de misdaad beging). Als er wordt vastgesteld dat je het misdrijf begon in het volle besef was en de rechter je schuldig vindt kan er een opvoedkundige maatregel worden genomen zonder vrijheidsberoving. Deze maatregel omvat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • burgerstage tot 4 maanden; • 2 tot 6 maanden onder toezicht; • uitgaansverbod in het weekend: je mag dan je woning niet verlaten; • dagelijkse begeleiding. <p>Als je al onder een 'educatieve maatregel' valt en je begaat een tweede ernstig misdrijf (met een sanctie van meer dan 7 jaar gevangenisstraf) kan de rechter je in hechtenis laten nemen, ook als blijkt dat de educatieve maatregelen hebben gefaald. In dat geval wordt je geplaatst in een educatief centrum of zelfs een detentiecentrum.</p> <p>Als je een klein misdrijf begaat dat onder de administratieve of burgerlijke wetgeving valt (niet onder het strafrecht) kan je een waarschuwing of een boete krijgen. Als je dan ouder bent dan 16 kan de sanctie gemeenschapswerk zijn.</p>

 Spanje	14 jaar	<p>Als je schuldig bevonden wordt kan de jeugdrechtbank je in hechtenis laten nemen. Dit kan in een gesloten of semi-gesloten instelling zijn, in een open centrum of een hechtenis tijdens het weekend. De rechter kan ook een maatregel nemen die geen hechtenis is zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een waarschuwing of een straat- of contactverbod; • voorwaardelijke invrijheidsstelling; • gemeenschapswerk; • bij een ander gezin wonen, of individueel, of binnen een educatieve groep; • naar een dagcentrum gaan of andere socio-educatieve maatregelen. <p>Wanneer een jongere mentale of psychiatrische problemen heeft of verslaafd is, kan de rechter therapeutische maatregelen nemen. De jongeren kan opgenomen worden in een instelling of thuis behandeld worden met een schema en opvolging.</p>
 Engeland en Wales	10 jaar	<p>Als je schuldig bent aan een misdrijf kan de rechtbank een gemeenschapsstraf of een opsluiting opleggen. De gemeenschapsstraf omvat het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het volgen van een programma om je gedrag bij te sturen. • Een herstelopdracht waarbij je zelf de schade kan herstellen. <p>De rechtbank kan ook beslissen dat je met het slachtoffer moet praten en naar zijn verhaal moet luisteren en je verontschuldigen.</p> <p>Opsluiting geldt enkel voor een ernstig misdrijf of als je voordien reeds andere misdrijven hebt begaan en je een gevaar betekent voor de samenleving. Je kan ook onder toezicht worden geplaatst nadat je een tijd in hechtenis hebt doorgebracht. Voor moord bijvoorbeeld is het toezicht levenslang.</p>

Wie behandelt je zaak en op welke hulp kan je rekenen?

in	
 België	De jeugdpolitie is een gespecialiseerde politie-eenheid voor zaken die minderjarigen aanbelangen. De jeugdrechter binnen de familie- en jeugdrechtbank spreekt zich uit over de zaak. Ondersteuning: Elke minderjarige die onder toezicht van een jeugdrechter komt op basis van een feit misdrijf geheten, heeft recht op de gratis bijstand van een jeugdadvocaat. Het gaat om een gespecialiseerd advocaat in jeugdzaken. Deze blijft de jongere volgen tot het toezicht wordt opgeheven.
 Italië	De gewone jeugdrechtbanken bestaan uit twee rechters en twee lekenrechters die assistentie of consulting verlenen. De lekenrechters, een man en een vrouw zijn deskundigen op het vlak van maatschappelijke zorgverlening, moeten ouder zijn dan 30 jaar en een diploma hebben in de biologie, psychiatrie, pedagogie of psychologie of moeten gedragsdeskundige zijn. De jeugdrechtbanken van beroep bestaan uit vijf leden: drie rechters en twee lekenrechters. Elk parket op de jeugdrechtbank heeft een gespecialiseerde afdeling van de justitiële politie. Ondersteuning: er wordt in elke fase van de procedure bijstand verleend door jeugddiensten en welzijnsvoorzieningen; je hebt recht op emotionele en psychologische ondersteuning en vertegenwoordiging door een juridisch raadsman.
 Roemenië	Er bestaat in Roemenië slechts één rechtbank die uitsluitend zaken behandelt met betrekking tot kinderen en deze rechtbank beperkt zich tot een strikte geografische regio. Daarom worden deze zaken meestal behandeld door rechters die ook volwassenen beoordelen. Ondersteuning: verplichte juridische ondersteuning voor slachtoffers en delinquenten; aanwezigheid van een ouder, maatschappelijk werker of een vertrouwenspersoon; psychologische ondersteuning voor slachtoffers op verzoek van het kind of als de rechtbank dit nodig acht.
 Spanje	Er zijn twee speciale politie-eenheden voor zaken waar kinderen bij betrokken zijn. GRUME, een afdeling van de nationale politie die zowel slachtoffers als daders beschermt en een afdeling, samengesteld uit TUTOREN die enkel in bepaalde regio's bestaat en behoort tot de lokale politie. De tutoren proberen schoolomgevingen te verbeteren door met jongeren preventieprogramma's uit te werken rondom bijvoorbeeld pesten en geweld. De jeugdrechters zijn magistraten die gespecialiseerd zijn in rechtszaken waar kinderen bij betrokken zijn. Ondersteuning: psychologische ondersteuning gedurende het geding; aanwezigheid van de ouder of een andere persoon aangeduid door de tiener mits de toestemming van de rechter.
 Engeland en Wales	Er zijn teams voor jongeren die in aanraking komen met de wet. Rechtszaken met kinderen worden behandeld door de jeugdrechtbank. Ondersteuning: gratis advocaat (die van dienst is) als de jeugdige misdadiger geen eigen advocaat heeft; de ouder moet aanwezig zijn als het kind jonger is dan 16.

In Roemenië wordt slechts een handvol kinderen dat in contact komt met de wet behandeld door rechters specifiek voor kinderen. Denk je dat dit een invloed heeft op de ervaringen van een kind in de rechtbank?

Wat denk je over het feit dat Belgische rechters kunnen beslissen om sommige tieners van 16 en ouder voor een volwassenenrechtbank te brengen?

Er bestaat speciale ondersteuning voor jongeren die een misdrijf (feit misdrijf geheten) plegen

In de meeste landen verschijnen kinderen voor speciale rechtbanken. Ze staan meestal terecht in hoorzittingen zonder publiek. Alles wordt in het werk gesteld om de identiteit en het imago van het kind te beschermen.

In de meeste landen moeten jongeren die feiten begaan misdrijf geheten bijgestaan worden door een advocaat in elke stap van het geding.

In sommige landen is deze bijstand gratis. In andere landen wijst de staat gratis een advocaat toe als de familie geen advocaat kan betalen.

Waarom denk je dat de identiteit van een kind geheim wordt gehouden?

Waarom denk je dat de media zo geïnteresseerd zijn in de gegevens en de publicatie ervan?

De rechter vroeg me met wie ik wilde samenleven. Dat is alles. Ik denk dat het slechts 2 minuten duurde. Ik vond niet dat ik mijn eigen mening kon geven. Ik voelde me nerveus en van streek toen men mij vroeg bij welke ouder ik wou wonen.

Het was een vriendelijke rechter. Hij had interesse in mij, vroeg naar mijn schoolactiviteiten en naar wat ik graag deed. Hij vroeg me ook hoe ik mijn toekomst zag. Ik kon gemakkelijk met hem praten. Maar ik voelde me helemaal niet op mijn gemak in de rechtbank....te groot en te koud en alleen met volwassenen.

Rechters en ouders zouden beter naar kinderen moeten luisteren.

Vraagt de rechter mijn mening?

Wordt er rekening gehouden met mijn standpunten?

Wat als ik niets zeg?

Is mijn leeftijd belangrijk?

Familierecht

Wanneer worden familie zaken geregeld op de rechtbank?

In vele landen moeten beide ouders of de alleenstaande ouder voor de kinderen zorgen en de belangen van hun kind behartigen.

Soms loopt het mis:

- Ouders zijn bijvoorbeeld niet ‘aanwezig’ voor hun kinderen of zorgen er niet goed voor. In die gevallen moet de overheid ingrijpen voor het welzijn van het kind.
- Ouders kunnen samen geen beslissingen nemen over hun kinderen. Bij een scheiding twisten sommige ouders bijvoorbeeld rondom de bezoek- of verblijfsregeling van hun kind(eren).
In deze en nog meer gevallen kan er over die geschillen ‘bemiddeld’ worden. Professionele bemiddelaars kunnen de ouders helpen om tot een oplossing te komen. Als er geen oplossing gevonden wordt moet de rechtbank beslissen. De rechter beslist in het welzijn van het kind.

Vraagt de rechtbank tieners om hun mening?

In de meeste landen moeten de rechtbanken naar de mening van kinderen boven een bepaalde leeftijd luisteren.

In sommige landen worden de kinderen rechtstreeks gehoord in de rechtbank door de rechter terwijl in andere landen speciaal opgeleide mensen het kind horen op een plaats buiten de rechtbank en vervolgens de mening van het kind doorspelen aan de rechter.

Het is de rol van de rechtbank om te beslissen het kind te horen in het welzijn van het kind. Soms verschilt deze beslissing van wat het kind eigenlijk zelf wil. Dikwijls zijn de onderwerpen zeer gevoelig en willen tieners er liever niet over praten. Men kan ze niet dwingen om de hoorzitting bij te wonen.

Tips

Tieners moeten hun oprechte gevoelens en meningen kunnen geven omdat dit de rechter helpt om de beste beslissing te nemen. Maar tieners mogen ook zeggen dat ze niet willen gehoord worden. Er zijn immers tieners die dit niet willen.

KINDERRECHTEN

Wat staat er in het Verdrag?

Je hebt het recht vrijuit je mening te geven over alles wat je rechtstreeks aanbelangt. Er wordt rekening mee gehouden volgens je leeftijd en maturiteit. Je zal worden gehoord in elke juridische en administratieve zaak die op jou betrekking heeft, rechtstreeks of via een vertegenwoordiger.

Beide ouders hebben samen de verantwoordelijkheid over je opvoeding en de overheid moet dit principe ondersteunen.

Goed om weten...

Het Verdrag zegt dat kinderen inspraak moeten krijgen als het om beslissingen gaat die hen aanbelangen. Ze moeten hierin geholpen worden.

Daarom moeten kinderen worden geraadpleegd door ouders, beroepsmensen of een andere instelling, ook rechtbanken, als er beslissingen vallen die hen betreffen.

Wat staat er in de wet?

Op welke leeftijd kan ik door de rechtbank WORDEN GEHOORD over zaken die in mijn gezin gebeuren?		
in	leeftijd	extra informatie
 België	12 jaar	Je hebt het recht 'gehoord' te worden door de familie- en jeugdrechtbank. De rechter heeft echter het recht jouw advies niet te volgen of jouw vraag niet in te willigen. Je kan ook weigeren om gehoord te worden. Uitzondering: in adopties kan de rechtbank geen vonnis vellen zonder de toestemming van een jongere die ouder is dan 12 jaar.
 Italië	12 jaar	Je wordt op de rechtbank zelfs gehoord als jonger bent dan 12 jaar als de rechtbank je verklaringen betrouwbaar vindt. De rechtbank zal beslissen over je maturiteit, je motivatie of mentale ingesteldheid om gebeurtenissen op te roepen en te vertellen. Je kunt weigeren om te worden gehoord over familiale aangelegenheden.
	14 jaar	Bij adoptie wordt de toestemming gevraagd van een jongere die ouder is dan 14 en dit is doorslaggevend in de beslissing of de adoptie al dan niet doorgaat.
 Roemenië	10 jaar	Eens je ouder bent dan 10 jaar is de rechtbank verplicht om je te horen in zaken die je rechtstreeks aanbelangen. Als je jonger bent dan 10 jaar kan de rechtbank je horen als die het nodig acht. Hoewel de rechtbank verplicht is je te horen kun je er voor kiezen om niet naar de rechtbank te gaan of niet op de vragen te antwoorden. In de meeste gevallen hechten de rechtbanken belang aan de standpunten van kinderen (dit hangt af van de interpretatie van de rechter). Bij adoptie is de toestemming van het kind, ouder dan 10 jaar nodig opdat de adoptie door zou gaan.
 Spanje	12 jaar	De rechter zal je standpunt vragen, maar beslist in welke mate hij je standpunten zal volgen. Tieners ouder dan 12 jaar kunnen niet geadopteerd worden zonder hun toestemming.
 Engeland en Wales	elke leeftijd	De rechtbank zorgt ervoor dat rechtstreeks of onrechtstreeks naar jou geluisterd wordt. Je kan je verhaal aan de rechter vertellen of aan andere specialisten (een raadsman van de rechtbank of je eigen advocaat) die dan een verslag schrijven en het voorleggen aan de rechtbank. Dat geldt ook voor adoptie. De rechter beslist wat goed is voor jou en dat kan al dan niet overeenkomen met wat jij wil. Soms kan een rechter toestaan dat je rechtstreeks met hem praat als je dit wil, afhankelijk van je leeftijd en andere omstandigheden.

In deze vijf landen beslist de rechtbank hoeveel belang er wordt gehecht aan je standpunt. In vier landen wordt aan kinderen vanaf een bepaalde leeftijd hun toestemming voor adoptie gevraagd. Is die vraag een zware belasting voor jongeren of denk je dat jongeren juist moeten gehoord worden ook bij andere beslissingen?

Ik begreep niet wat er ging gebeuren. Niemand zei iets en ik was te .. schuchter . . . om vragen te stellen. Ik had er geen idee van wie al die mensen waren en wat ze aan het doen waren.

Ik zag de advocaat net voor de hoorzitting. Ze liet me snel een rechtszaal zien zodat ik een idee had hoe die eruit zag. Ze vertelde me aan welke vragen ik me kon verwachten en zei dat ze bij mij zou zijn. Maar dat was niet voldoende vond ik. Ik wou dat ik meer tijd had gehad om mezelf voor te bereiden.

Informatie is het sleutelwoord

KINDERRECHTEN

Wat staat er in het Verdrag?

Je hebt recht op vrijheid van meningsuiting, maar ook om informatie en ideeën op te zoeken, te krijgen en te delen.

26

Goed om weten...

Als je de taal niet spreekt die gebruikt wordt in het geding heb je recht op een tolk of een vertaler.

Je hebt recht op informatie

De wet is een complexe wereld en jongeren die in aanraking komen met de wet hebben veel steun nodig om deze 'officiële' wereld te begrijpen. De rechtsomgeving is niet uitnodigend en de meeste jongeren worden geïntimideerd door het vreemd en plechtig taalgebruik dat er gesproken wordt.

Het is niet eenvoudig om te weten naar welke publieke instantie of rechtbank je moet gaan om je rechten te beschermen. In de bijlage vind je meer informatie over instanties in je land.

Als je betrokken bent bij strafrechtelijke of administratieve procedures, dan is het belangrijk om goed voorbereid te zijn en goed te weten wat er zal gebeuren. Hoe meer je daarover weet, hoe meer je in staat bent om actief en zinvol mee te participeren tijdens de procedure. Dit is positief, zowel voor het juridisch systeem als voor jezelf.

Als je niet begrijpt wat er gebeurt in contact met de wetten en het gerecht, denk dan niet dat het jouw schuld is.

Dit is immers een heel ingewikkelde wereld.

Ben je bang, voel je schaamte of voel je je schuldig? Je kan dit alles te boven komen !

Aarzel niet om je toch te informeren en ondersteuning te zoeken bij je familie of bij een persoon die je vertrouwt.

Je kan ook beroepsmensen om hulp vragen, zoals een jeugdadvocaat, iemand van een sociale dienst, je kan een hulplijn bellen of op een website contactadressen opzoeken. Je vindt vele contactgegevens hier in de bijlage.

BIJLAGE

**Ondersteuning voor jongeren die
in aanraking komen met de wet**

België (Vlaanderen)

Je kan contact opnemen met de jeugdpolitie, een speciale eenheid binnen de politiediensten die opgeleid zijn om vlotter contact te hebben met kinderen en te bemiddelen met de familie en jongeren bij het oplossen van problemen. Je kan de jeugdpolitie bereiken via het algemene noodnummer 101. Je kan je ook persoonlijke wenden tot een politiekantoor in je buurt. Je kan gratis beroep doen op een gespecialiseerde jeugdadvocaat om je te verdedigen wanneer je beschuldigd wordt van een feit misdrijf geheten. Je kan informatie vinden op de website www.jeugdadvocaat.be

Het meldpunt voor getuigen of slachtoffers van ‘geweld’ is gratis bereikbaar op het telefoonnummer 1712 elke werkdag van 9.00 u. tot 17.00 u. Je kan 24/24 u mailen via <https://1712.be>

Heb je vragen rondom je rechten en de behandeling die je kreeg door een instantie, kan je je wenden tot de klachtenlijn van het Kinderrechtencommissariaat door gratis te bellen naar 0800 20 808 of te mailen via klachtenlijn@kinderrechten.be. Je kan informatie vinden op www.kinderrechtencommissariaat.be

Over procedures geeft de website van de kinderrechtswinkel goede informatie aan jongeren: www.kinderrechtswinkel.be

Op www.awel.be vind je informatie en je kan naar deze organisatie gratis en anoniem bellen voor advies op het nummer 102 tussen 16 en 22 u (behalve op zon- en feestdagen).

Toegankelijke websites voor jongeren met een schat aan informatie zijn ook de website van de kinderrechtencoalitie www.kinderrechtencoalitie.be en de website www.decreet.rechtspositie.be

Italië

De jeugdrechtbank is de belangrijkste rechterlijke instantie voor de bescherming van het kind met burgerlijke, strafrechterlijke en heropvoedkundige verantwoordelijkheden.

Elk kantoor van de aanklager in de jeugdrechtbank heeft een gespecialiseerde afdeling van de gerechtelijke politie.

Kinderen hebben zoals alle burgers recht op verdediging. Zoals bepaald in artikel 24 van de Grondwet is dit mogelijk voor al wie zijn/haar legitieme rechten en belangen wil doen gelden. De Staat moet voor de armen, via gepaste instellingen, de gepaste middelen garanderen voor gerechtelijke actie en verdediging voor elk soort rechtspraak. Het recht op verdediging behoort tot de onschendbare rechten.

De openbare maatschappelijke diensten hebben de opdracht jongeren in nood te ondersteunen zodat ze alle negatieve omstandigheden kunnen overwinnen die een impact hebben op hun ontwikkeling en aanvaardbare leefomstandigheden; ze moeten samenwerken met de jeugdrechtbank.

Wanneer kinderen het **slachtoffer** zijn, is wettelijke bijstand verplicht. Als het kind niet beschikt over een advocaat, wordt er iemand aangesteld door de gerechtelijke autoriteiten.

Wanneer kinderen in het strafproces optreden als **getuigen** hangt het type vrijwaringsmaatregel af van de leeftijd van het kind.

Getuigen jonger dan 14 moeten verhoord worden in het bijzijn van de ouders/wettelijke voogden, behalve als de laatsten ook bij het proces betrokken zijn (als delinquent, slachtoffer, getuige enz.). In dat geval wordt het kind bijgestaan door een vertegenwoordiger van de beschermende autoriteiten of door een vertrouwd familielid aangesteld door de rechterlijke macht. Op vraag van het kind of op eigen initiatief, mag de rechtbank of het rechterlijk orgaan verzoeken dat een psycholoog op de hoorzitting aanwezig is.

Voor **alle minderjarige getuigen** kan de aanklager of de rechtbank beslissen om hen het statuut van kwetsbare getuigen te geven wat extra beveiliging met zich meebrengt zoals veiligheid bij het vervoer van en naar de hoorzitting, hen te horen zonder dat ze in de rechtszaal moeten aanwezig zijn (via de audio-video techniek) en zelfs de bescherming van hun identiteit.

Voor **kinderen met delinquent gedrag** is rechtsbijstand ook verplicht. Als het kind niet beschikt over een advocaat, wordt er iemand aangesteld door de gerechtelijke autoriteiten.

Gedurende het strafonderzoek (alvorens de zaak voor de rechtbank komt) dagvaart het rechterlijk orgaan dat verantwoordelijk is voor het kind wanneer het in contact komt met de onderzoekers, de ouders/wettelijke voogd en ook het algemeen departement voor maatschappelijk werk en kindbescherming. Dezelfde belanghebbenden moeten aanwezig bij de procedure voor de rechtbank maar hun afwezigheid legt de procedure voor de rechtbank niet stil.

De algemene departementen voor maatschappelijk werk en kindbescherming (Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului) zijn in elk stad actief en bieden ondersteuning aan kinderen die in contact komen met de wet. Kijk bij streek op www.copii.ro/directii.html

GRUME is een speciale politie-eenheid die samenwerkt met publieke en privé-instellingen voor kinderen met problemen. GRUME functionarissen hebben een dubbele functie:

- Ze beschermen kinderen die het slachtoffer zijn van elke vorm van misbruik, zowel fysiek (ook seksueel misbruik) of psychologisch.
- Ze beschermen ouders van seksueel misbruik op kinderen. GRUME moet ervoor zorgen dat ze veilig bij de directeur, de voogd of het centrum komen.
- Alle acties die het kind van zijn vrijheid kunnen beroven moeten worden uitgevoerd door deze speciale jeugdeenheden. Daders van seksueel misbruik bij kinderen moeten zoveel mogelijk in niet herkenbare politievoertuigen worden vervoerd door ambtenaren zonder uniform.

Contact: <http://www.policia.es>

Jeugdprocureurs handelen in naam van de overheid voor jongeren zowel als slachtoffers of als daders.

Jeugdrechters hebben burgerlijke, strafrechterlijke en heropvoedkundige verantwoordelijkheden. Zij nemen de eindbeslissing over een jongere.

Kinderen die in contact komen met de wet hebben recht op psychologische bijstand in elke fase van de wettelijke procedure.

Een kind met delinquent gedrag kan kiezen voor de aanwezigheid van de ouders of van een andere persoon aangeduid door het kind, als de rechter hiermee akkoord gaat.

De ombudspersoon ontvangt klachten over het feit dat je niet correct behandeld bent door een overheidsdienst of – persoon. Contact opnemen kan via:

Defensor del Pueblo

C/ Zurbano, 42, 28010 Madrid
Telefoonnummer: 900 10 10 25 (gratis) en 91 432 79 00 (24/24 u)

www.defensordelpueblo.es
registro@defensordelpueblo.es

Verenigd Koninkrijk

Er zijn teams die werken voor jongeren die de wet overtreden, in de problemen komen, gearresteerd worden of voor de rechtbank moeten verschijnen. Ze helpen hen om de misdaad te rug toe te keren. Andere taken:

- programma's voor lokale misdaadpreventie
- bijstand op het politiekantoor als jongeren gearresteerd worden
- bijstand voor jongeren en hun families op de rechtbank
- opvolging van jongeren die een gemeenschapsstraf doen
- contact onderhouden met een jongere als die in hechtenis wordt genomen

Meer advies op de GOV.UK website <https://www.gov.uk/search?q=young+people+and+the+law#services-information-results>

Sociaal Loket – helpt bij: algemene politiebevoegdheden, 'stop and question' (tegenhouden en verklaring afnemen), 'stop and search' (tegenhouden en fouilleren), geeft info over wanneer de politie je kan ondervragen, (recht op toegang), je rechten bij een arrestatie, de politionele bevoegdheden voor begeleiding buiten de rechtbank, strafmaatregelen. http://www.adviceguide.org.uk/england/law_e/law

Brook - 'Iedereen heeft rechten. Je hebt het recht op alle informatie zodat je geïnformeerde keuzes kan maken. Je moet ook weten wanneer de wet die keuzes voor jou zal maken.' Over wetgeving, 'stop and search' (tegenhouden en fouilleren), gearresteerd worden. <http://www.brook.org.uk/>

Get Connected - Misdad, de wetgeving en je rechten.
[http://www.getconnected.org.Verenigd Koninkrijk](http://www.getconnected.org.Verenigd_Koninkrijk)

Het juridisch centrum voor kinderen (Engeland)

De website geeft alle informatie over je wettige rechten. De site werd opgemaakt door 'Coram Children's Legal Centre', een liefdadigheidsinstelling die actief is op het gebied van kinderrechten, rechtsadvies en kinderen en jongeren vertegenwoordigt.

Voor eender welk rechtsadvies kan je bellen naar de gratis 'Child Law Advice' lijn op 08088 020 008

<http://www.lawstuff.org.uk/the-facts/crime-police-and-court>

Advies voor de burger. Deze gids geeft specifieke informatie en ondersteuning met betrekking tot kindbescherming en zelfs meer: wat is een kindbeschermingsmaatregel, waar woont zo'n kind, hoe is die maatregel opgesteld, wat gebeurt er eens die van kracht wordt, klachten over plaatselijke overheden.

<http://www.adviceguide.org.uk/england>

CRAE (Children's Rights Alliance for England) is een organisatie die ontstaan is om de kinderrechten te beschermen door bij overheden en andere instanties te lobbyen. Ze geven informatie omtrent de wetgeving en doen onderzoek over de toegankelijkheid van kinderen tot informatie over hun rechten. Ze streven ernaar om andere mensen, ook kinderen, in staat te stellen om hun rechten te promoten. CRAE publiceert ook jaarlijks een overzicht over de toestand van de kinderrechten in Engeland.

<http://www.crae.org.uk/england>

<https://www.gov.uk/search?q=young+people+and+the+law#services-information-results>

Uitgegeven door
Save the Children Romania
Intr. Stefan Furtuna 3, sector 1
Bucharest 010899, Romania
www.salvaticopiii.ro

December 2014

© Save the Children Romania 2014

Titel: Kinderrechten, wetten en JIJ. Werkboekje 3 – In aanraking met wetgeving en gerecht
(Titel in het Engels: Children's Rights, Laws and You. Manual 3 – Contact with the Law)

Vertaald door: Artesis Plantijn Hogeschool

Deze publicatie heeft kopierechten. De publicatie mag gekopieerd worden voor leeractiviteiten op school of erbuiten, maar mag niet verkocht worden. Voor reproductie in andere omstandigheden moet er toestemming gevraagd worden aan de uitgevers, die hiervoor een vergoeding kunnen vragen.

Deze publicatie kwam er met de financiële steun van het programma Grondrechten en Burgerschap van de Europese Unie. Save the Children Romania is als enige verantwoordelijk voor de inhoud van deze publicatie die geenszins de standpunten van de Europese Commissie weergeeft.

Met de financiële ondersteuning
van het programma
Grondrechten en Burgerschap
van de Europese Unie

**CHILDREN'S LEGAL EDUCATION
ADAPTED RESOURCES**

Sommige jongeren weten niet dat ze rechten hebben.

En dat ze als jongeren speciale rechten hebben is veel jongeren onbekend.

Ken je rechten. Dat maakt je sterk.

Ken ook de wet. Dat maakt je nog sterker!

Dit werkboekje kan je hierbij helpen!